



Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Αύγουστος 2019

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στοχεύουν στην αποτύπωση των αντιλήψεων των επιχειρηματιών και καταναλωτών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και των προσδοκιών τους για διάφορα οικονομικά μεγέθη. Τα στοιχεία συλλέγονται μηνιαία, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και καλύπτουν τους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου, των κατασκευών, της μεταποίησης, καθώς και καταναλωτές. Η χρησιμότητα αυτών των στοιχείων έγκειται στις προπορευόμενες πληροφορίες που περιέχουν για την εξέλιξη διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών. Τα στοιχεία παρουσιάζουν τη διαφορά του ποσοστού των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά από το ποσοστό αυτών που εκφράστηκαν αρνητικά. Οι έρευνες περιέχουν ερωτήσεις που αφορούν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών (Τρέχουσα Κατάσταση) και τις προσδοκίες τους για το προσεχές μέλλον (Προσδοκίες). Για κάθε τομέα υπολογίζεται ένας δείκτης που αντανακλά το γενικό κλίμα στον συγκεκριμένο τομέα (Τρέχουσα Κατάσταση και Προσδοκίες). Για παρουσίαση της ευρύτερης οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο δημοσιεύεται ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ-ΚΟΕ) ο οποίος αποτελείται από σταθμισμένες απαντήσεις που αφορούν την τρέχουσα κατάσταση και τις προσδοκίες από όλους τους τομείς. Η στάθμιση του δείκτη λαμβάνει υπόψη τη συνεισφορά του κάθε τομέα στο ΑΕΠ της Κύπρου. Οι έρευνες διεξάγονται ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα το οποίο δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Η έρευνα καταναλωτών γίνεται με τη χρήση τυχαίου δείγματος. Οι έρευνες διεξάγονται μεταξύ της πρώτης και της τρίτης εβδομάδας του κάθε μήνα.

ΚΕΝΤΡΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Περίληψη

Τον Αύγουστο 2019, το οικονομικό κλίμα παρουσίασε βελτίωση με τον Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) να αυξάνεται κατά 3,6 μονάδες σε σύγκριση με τον Ιούλιο 2019. Η αύξηση οφείλεται στην ενδυνάμωση του επιχειρηματικού κλίματος στις υπηρεσίες και, σε μικρότερο βαθμό, στην καλύτερευση του κλίματος στο λιανικό εμπόριο και στις κατασκευές.

Οι επιχειρήσεις στον τομέα των υπηρεσιών αξιολόγησαν θετικότερα την τρέχουσα κατάστασή τους και αναθεώρησαν προς τα πάνω τις εκτιμήσεις τους για τον κύκλο εργασιών του επόμενου τριμήνου, με αποτέλεσμα την ενίσχυση του κλίματος. Το κλίμα στο λιανικό εμπόριο βελτιώθηκε οριακά λόγω ευνοϊκότερων αξιολογήσεων σχετικά με τα τρέχοντα αποθέματα των επιχειρήσεων. Η καλύτερευση του κλίματος στις κατασκευές ήταν κυρίως αποτέλεσμα πιο αισιόδοξων εκτιμήσεων σχετικά με τη μελλοντική απασχόληση στον τομέα.

Στη μεταποίηση οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων σχετικά με τα τρέχοντα αποθέματά τους ήταν δυσμενέστερες και οι προσδοκίες τους για την παραγωγή του επομένου τριμήνου αναθεωρήθηκαν προς τα κάτω, επιβαρύνοντας το κλίμα.

Η καταναλωτική εμπιστοσύνη υποχώρησε οριακά λόγω της προς τα κάτω αναθεώρησης των εκτιμήσεων των καταναλωτών για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση στην Κύπρο και της αποδυνάμωσης των προθέσεών τους για μεγάλες αγορές.



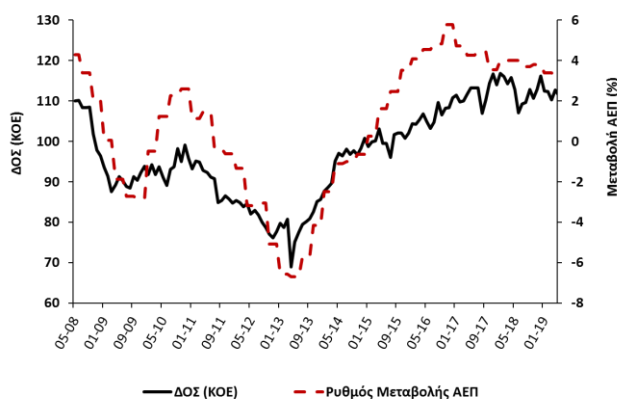
Η καταγραφή του οικονομικού κλίματος στην Κύπρο διεξάγεται μέσω της συμμετοχής του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου (ΚΟΕ), σε συνεργασία με την εταιρεία RAI Consultants Ltd, στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys. Το έργο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Υπουργείο Οικονομικών και το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Co-funded by
the European Union

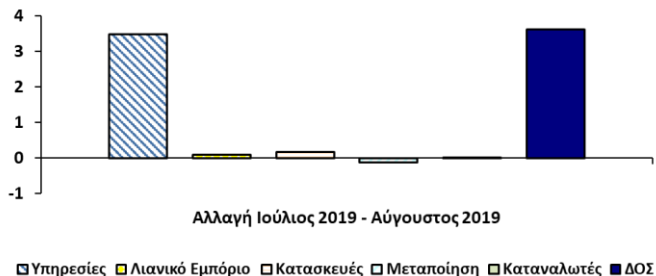


Τον Αύγουστο 2019, ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) για την Κύπρο αυξήθηκε κατά 3,6 μονάδες σε σύγκριση με τον Ιούλιο 2019 (Διάγραμμα 1, Πίνακας 1). Είναι μόλις η δεύτερη αύξηση του ΔΟΣ που καταγράφεται μέσα στη χρονιά, μετά από την άνοδο του Απριλίου 2019. Η αύξηση του ΔΟΣ τον Αύγουστο οφείλεται στην ενίσχυση του επιχειρηματικού κλίματος στις υπηρεσίες και, σε μικρότερο βαθμό, στη βελτίωση του κλίματος στο λιανικό εμπόριο και στις κατασκευές (Διάγραμμα 2).

Διάγραμμα 1: Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΚΟΕ) και ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ¹



Διάγραμμα 2: Αλλαγή ΔΟΣ και οι συνιστώσες της

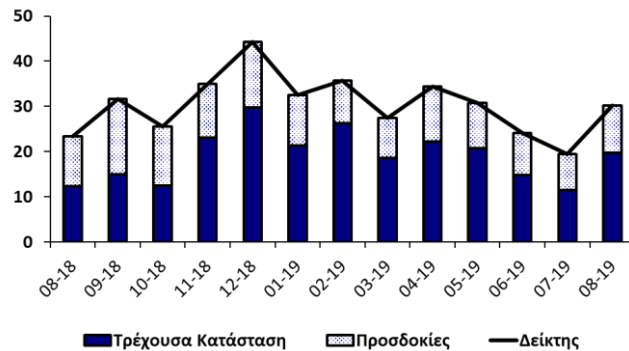


Στον τομέα των **υπηρεσιών** το επιχειρηματικό κλίμα βελτιώθηκε λόγω καλύτερευσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 3, Πίνακας 1). Τον Αύγουστο οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για την οικονομική τους κατάσταση και τη ζήτησή τους το τελευταίο τρίμηνο ήταν θετικότερες συγκριτικά με τον περασμένο μήνα και, παράλληλα, οι εκτιμήσεις τους για τον κύκλο εργασιών το επόμενο τρίμηνο αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω. Οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για την απασχόλησή τους το τελευταίο τρίμηνο παρέμειναν στα οριακά αρνητικά επίπεδα του Ιουλίου και οι εκτιμήσεις τους για τον αριθμό των εργαζομένων τους το επόμενο

¹ Ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ (σταθερές τιμές, διορθωμένο ως προς τις εποχιακές διακυμάνσεις και τις εργάσιμες μέρες) υπολογίζεται σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου (πηγή: Στατιστική Υπηρεσία, “Α.Ε.Π. ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ (Προκαταρκτική Εκτίμηση), 2ο ΤΡΙΜΗΝΟ 2019”, 14/08/19).

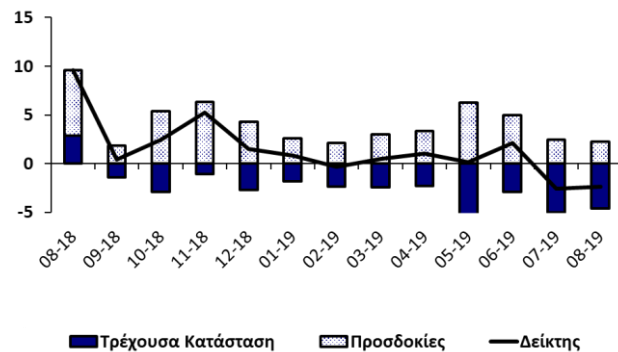
τρίμηνο ήταν πιο αισιόδοξες σε σχέση με τον Ιούλιο. Οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για τις τιμές πώλησης των υπηρεσιών τους αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω.

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Υπηρεσίες (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)



Στο **λιανικό εμπόριο** το επιχειρηματικό κλίμα καλύτερευσε οριακά λόγω μικρής βελτίωσης στην τρέχουσα κατάσταση (Διάγραμμα 4, Πίνακας 1). Τον Αύγουστο οι απαντήσεις των επιχειρήσεων για τις πωλήσεις του τελευταίου τριμήνου ήταν δυσμενέστερες, ενώ οι αξιολογήσεις για τα τρέχοντα αποθέματα κατέγραψαν τάσεις μείωσης, ενισχύοντας το κλίμα. Οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για τις πωλήσεις τους, καθώς και για τις τιμές πώλησης των προϊόντων τους κατά το επόμενο τρίμηνο παρέμειναν στα θετικά επίπεδα του περασμένου μήνα. Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις παραγγελίες σε προμηθευτές αναθεωρήθηκαν προς τα κάτω. Οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για την απασχόληση κατά το επόμενο τρίμηνο δεν σημείωσαν ουσιαστική μεταβολή συγκριτικά με τον Ιούλιο.

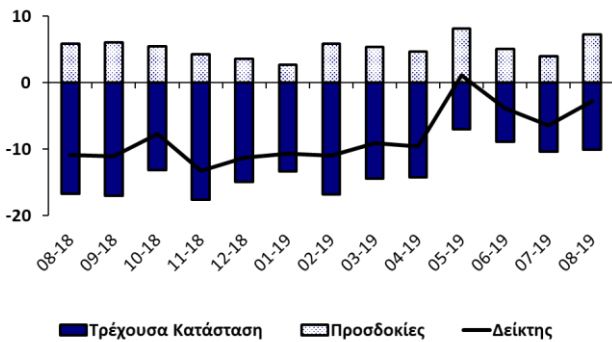
Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Λιανικό Εμπόριο (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)



Στον τομέα των **κατασκευών** το επιχειρηματικό κλίμα ενισχύθηκε κυρίως λόγω καλύτερευσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 5, Πίνακας 1). Σε σχέση με τον Ιούλιο, οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για τη δραστηριότητά τους το τελευταίο τρίμηνο ήταν πιο ευνοϊκές, αν και οι απαντήσεις τους για τα υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) παρέμειναν περίπου στα αρνητικά επίπεδα του περασμένου μήνα. Τον Αύγουστο οι εκτιμήσεις των

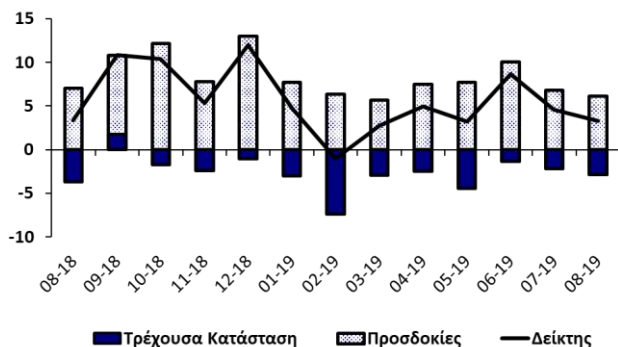
επιχειρήσεων για τον αριθμό των εργαζομένων τους και οι προσδοκίες για τις τιμές πώλησης κατά το επόμενο τρίμηνο αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω.

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Κατασκευές
(συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)



Στη **μεταποίηση** το επιχειρηματικό κλίμα σημείωσε υποχώρηση λόγω χειροτέρευσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 6, Πίνακας 1). Τον Αύγουστο οι απαντήσεις των επιχειρήσεων για την παραγωγή του τελευταίου τριμήνου ήταν δυσμενέστερες. Οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες συνολικές παραγγελίες σημείωσαν οριακή βελτίωση, παραμένοντας όμως σε αρνητικά επίπεδα, ενώ οι απαντήσεις σχετικά με τις τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές κατέγραψαν περαιτέρω επιδείνωση. Οι αξιολογήσεις των αποθεμάτων τελικών προϊόντων ήταν λιγότερο αρνητικές απ' ό,τι τον Ιούλιο, αποτυπώνοντας ανοδικές τάσεις στα αποθέματα που επιβαρύνουν το κλίμα. Τον Αύγουστο οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για την παραγωγή, την απασχόληση και τις τιμές πώλησης κατά το επόμενο τρίμηνο αναθεωρήθηκαν προς τα κάτω.

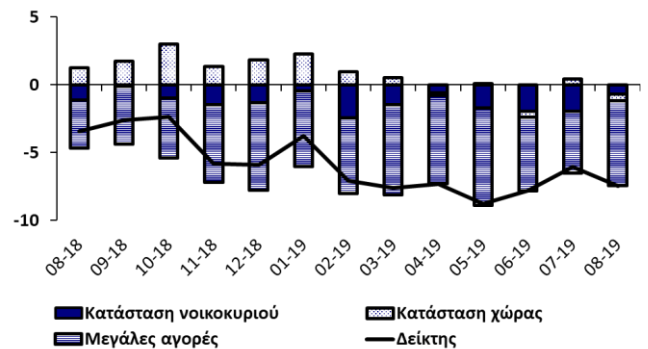
Διάγραμμα 6: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Μεταποίηση
(συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)



Το κλίμα ανάμεσα στους **καταναλωτές** τον Αύγουστο επιδεινώθηκε οριακά συγκριτικά με τον Ιούλιο (Διάγραμμα 7, Πίνακας 1). Τον Αύγουστο οι αξιολογήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους κατά τους τελευταίους 12 μήνες, καθώς

και οι προσδοκίες τους για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους σημείωσαν βελτίωση. Αντίθετα, οι απαντήσεις των καταναλωτών για την τρέχουσα και τη μελλοντική οικονομική κατάσταση στην Κύπρο γενικότερα, ήταν δυσμενέστερες συγκριτικά με τον Ιούλιο. Επιπρόσθετα, οι προσδοκίες των καταναλωτών για τις συνθήκες στην αγορά εργασίας κατά τους επόμενους 12 μήνες ήταν πιο συγκρατημένες συγκριτικά με τον περασμένο μήνα, αν και οι περισσότεροι καταναλωτές αναμένουν περαιτέρω μείωση του αριθμού των ανέργων.

Διάγραμμα 7: Δείκτης Οικονομικού Κλίματος – Καταναλωτές
(συνεισφορά συνιστωσών)



Τον Αύγουστο οι αντιλήψεις των καταναλωτών για τις τιμές τους τελευταίους 12 μήνες υποχώρησαν σε οριακά αρνητικό σημείο για πρώτη φορά από τον περασμένο Αύγουστο, με την πλειοψηφία να θεωρεί ότι οι τιμές έχουν παραμείνει περίπου σταθερές. Παράλληλα, οι προσδοκίες των καταναλωτών για τις τιμές τους επόμενους 12 μήνες κυμάνθηκαν κοντά στα οριακά αρνητικά επίπεδα του Ιουλίου. Τον Αύγουστο οι αξιολογήσεις των καταναλωτών για την καταλληλότητα της τρέχουσας περιόδου για μεγάλες αγορές ήταν λιγότερο αρνητικές. Ωστόσο, οι καταναλωτές παρουσιάστηκαν πιο συγκρατημένοι απ' ό,τι τον Ιούλιο σε σχέση με μελλοντικές δαπάνες για μεγάλες αγορές. Οι αξιολογήσεις των καταναλωτών για την καταλληλότητα της τρέχουσας περιόδου για αποταμίευση ήταν αρνητικότερες, ενώ οι προθέσεις τους για αποταμίευση δεν σημείωσαν μεταβολή από τα αρνητικά επίπεδα Ιουλίου.

Συμπερασματικά, ο ΔΟΣ για την Κύπρο τον Αύγουστο 2019 αυξήθηκε κατά 3,6 μονάδες σε σχέση με τον Ιούλιο 2019. Η αύξηση οφείλεται στην ενδυνάμωση του επιχειρηματικού κλίματος στις υπηρεσίες και, σε μικρότερο βαθμό, στη βελτίωση του κλίματος στο λιανικό εμπόριο και στις κατασκευές. Αντίθετα, τον Αύγουστο η καταναλωτική εμπιστοσύνη, καθώς και το επιχειρηματικό κλίμα στη μεταποίηση σημείωσαν μικρή υποχώρηση.

Πίνακας 1: Δείκτες και διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων ανά ερώτηση ¹

Μήνας	2018					2019							
	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ (ΚΟΕ)	109.7	112.9	110.7	112.9	116.2	112.4	112.3	110.3	112.7	111.4	109.5	107.8	111.4
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ²	23	32	26	35	44	33	36	28	34	31	24	19	30
Οικονομική κατάσταση επιχείρησης τους τελευταίους 3 μήνες ³	11	16	14	27	40	29	37	30	32	27	17	15	29
Ζήτηση τους τελευταίους 3 μήνες ³	26	29	23	42	49	35	42	26	35	35	28	20	31
Αναμενόμενη ζήτηση τους επόμενους 3 μήνες ³	33	50	39	36	43	34	29	27	37	30	28	24	31
Απασχόληση τους τελευταίους 3 μήνες	0	-11	2	10	13	13	2	8	10	-2	6	-4	-4
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	11	10	6	21	24	18	6	5	13	-3	15	4	8
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-3	-7	3	5	8	10	7	5	-1	1	3	-2	2
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ													
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ²	10	0	2	5	2	1	0	1	1	0	2	-3	-2
Πωλήσεις τους τελευταίους 3 μήνες ³	6	-3	3	-1	-4	-6	-11	-9	-9	-15	-10	-16	-21
Τρέχοντα αποθέματα ³	-3	1	11	2	5	0	-4	-2	-2	3	-2	-1	-7
Αναμενόμενες πωλήσεις τους επόμενους 3 μήνες ³	20	6	16	19	13	8	6	9	10	19	15	7	7
Αναμενόμενες παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους 3 μήνες	12	-4	7	9	13	-4	3	7	9	8	8	5	0
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	0	0	1	0	0	2	0	-3	-1	0	-1	0	1
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	8	4	7	2	4	6	8	2	6	4	6	5	5
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ²	-11	-11	-8	-13	-11	-11	-11	-9	-10	1	-4	-6	-3
Οικοδομική δραστηριότητα τους τελευταίους 3 μήνες	10	16	9	3	6	11	18	13	12	17	15	21	24
Υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ³	-33	-34	-26	-35	-30	-27	-34	-29	-28	-14	-18	-21	-20
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ³	12	12	11	9	7	5	12	11	9	16	10	8	15
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	14	24	11	5	15	8	19	17	21	19	18	13	17
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ													
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ²	3	11	10	5	12	5	-1	3	5	3	9	5	3
Παραγωγή τους τελευταίους 3 μήνες	4	10	18	4	22	12	4	7	9	1	7	10	1
Τρέχουσες συνολικές παραγγελίες ³	-17	-11	-18	-19	-20	-27	-26	-26	-20	-22	-19	-23	-21
Τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές	0	-18	-11	-17	-20	-20	-29	-23	-33	-25	4	-33	-41
Τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων ³	-6	-16	-13	-12	-17	-18	-3	-18	-13	-9	-15	-17	-13
Αναμενόμενη παραγωγή τους επόμενους 3 μήνες ³	21	27	36	23	39	23	19	17	22	23	30	20	18
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ⁴	3	2	5	0	2	2	2	2	2	0	2	2	0
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	1	6	0	7	3	-2	2	6	1	3	4	4	1
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ													
Δείκτης ²	-3	-3	-2	-6	-6	-4	-7	-8	-7	-9	-8	-6	-7
Οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους τελευταίους 12 μήνες ³	-7	-5	-5	-5	-8	-6	-10	-6	-4	-7	-6	-7	-5
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες ³	2	4	2	-1	2	4	0	1	2	1	-2	-1	3
Οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους 12 μήνες	6	4	10	5	4	10	5	4	4	5	-1	6	4
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ³	5	7	12	5	7	9	4	2	-1	0	-2	2	-2
Τιμές καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες	-2	3	5	17	12	7	8	13	15	15	13	4	-1
Αναμενόμενες τιμές καταναλωτικών αγαθών τους επόμενους 12 μήνες	0	-2	-2	7	2	-1	4	0	8	2	5	-2	-3
Αναμενόμενη ανεργία στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ⁴	-7	-5	-8	-8	-8	-13	-8	-11	-11	-13	-4	-9	-4
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για μεγάλες αγορές	-11	-7	-9	-26	-17	-18	-21	-11	-17	-14	-24	-20	-13
Δαπάνες για μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες ³	-14	-17	-18	-23	-26	-23	-22	-27	-26	-29	-22	-18	-25
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για αποταμίευση	-24	-19	-19	-31	-28	-27	-29	-29	-28	-31	-33	-28	-31
Πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες	-41	-38	-43	-39	-42	-43	-48	-42	-37	-47	-44	-38	-38
Δήλωση-περιγραφή για την τρέχουσα κατάσταση του νοικοκυριού	7	15	11	7	12	10	9	12	12	10	13	11	18

Σημειώσεις:

¹ Οι θετικές απαντήσεις αναφέρονται σε αύξηση/βελτίωση/καταλληλότητα/πάνω από το κανονικό/μεγάλη πιθανότητα και οι αρνητικές στα αντίθετα. Τα στοιχεία είναι διορθωμένα από εποχιακές διακυμάνσεις (seasonally adjusted).

² Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/documents/userguide_en.pdf και https://ec.europa.eu/info/files/reviced-consumer-confidence-indicator_en.

³ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση περιλαμβάνονται στην κατασκευή του δείκτη για την κάθε έρευνα.

⁴ Ακολουθώντας εισήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση δεν διορθώνονται για εποχιακές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted).

Κέντρο Οικονομικών Ερευνών**Πανεπιστήμιο Κύπρου****Τ.Θ. 20537, 1678 Λευκωσία, ΚΥΠΡΟΣ****Τηλέφωνο: 22893660, Τηλεομοιότυπο: 22895027****Ηλεκτρονική Διεύθυνση: erc@ucy.ac.cy****Ιστοσελίδα: www.erc.ucy.ac.cy**

Το δελτίο δημοσιεύει αποτελέσματα από τις Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας που διεξάγονται στην Κύπρο και συντονίζονται από το ΚΟΕ ως μέρος του ευρωπαϊκού προγράμματος *Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys*. Το δελτίο εκφράζει απόψεις των συγγραφέων* μόνο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση του περιεχομένου.

* Χριστιάνα Αναξαγόρου (email: anaxagorou.christiana@ucy.ac.cy)

* Νικολέττα Πασιουρτίδου (email: n.pashourtidou@ucy.ac.cy)

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή ή η μετάδοση, από οποιοδήποτε οπτικοακουστικό μέσο, όλου ή μέρους του δελτίου, με αναφορά στο παρόν δελτίο.